

Scris de adrian.severin pe 17 ianuarie 2012, 14:32

Confuzii si contratimpuri in Romania

Printre protestatarii pasnici din Bucuresti si alte orase ale tarii sunt multi oameni cumsecade. Ei au probleme reale si nu stiu cum sa le rezolve. Exista multa exasperare sincera si buna credinta in actiunea lor de protest.

Asta nu inseamna, inasa, ca manifestarea lor este legala si democratica, asa cum o afirma partidele de guvernament din lasitate si cele de opozitie din demagogie. Intr-un sistem democratic dreptul la libera exprimare, inclusiv pe calea demonstratiilor de strada, este garantat; cu mentiunea ca demonstratiile trebuie autorizate. Refuzul abuziv al autorizatiei este cenzurabil si sanctionabil de institutii specializate a caror independenta si neutralitate este asigurata prin sistemul echilibrului si controlului reciproc al puterilor. Asadar, manifestatiile neautorizate sunt ilegale iar manifestatiile ilegale sunt incompatibile cu democratia. Sa nu confundam, deci, legitimitatea nemulțumirilor cu legalitatea protestului.

Un sistem democratic implica recunoasterea drepturilor si libertatilor cetatenesti. Nu exista, inasa, drept fara obligatie si libertate fara raspundere. In acest context cetatenii liberi au datoria de a descuraja ilegalitatea cooperand cu autoritatile. In speta, oamenii cumsecade care protestau in mod pasnic, cu sau fara autorizatie, aveau cel puțin obligatia de a dezavua public manifestarile de vandalism si de a facilita interventia fortelor de ordine renuntand la demonstratii simultane cu respectivele acte de violenta. Iata de ce, chemarea partidelor de opozitie la iesirea in strada atata timp cat ordinea si respectul legii nu au fost restabilite este atat ilegala cat si imorala. Nu se poate demonstra pasnic alaturi de persoane violente. Neutralitatea intre legalitate si ilegalitate este in realitate o forma de favorizare a ilegalitatii. Sa nu confundam neutralitatea cu complicitatea.

Dincolo de aceste aspecte nu poate fi contestat faptul ca protestatarii de buna credinta au iesit in strada intrucat nu mai vad in putere un interlocutor dar si pentru ca inca nu vad in opozitie o alternativa. Sub acest aspect liderii opozitiei sunt, la randul lor, in eroare atunci cand cred ca neincrederea in guvern semnifica automat increderea in ei. De fapt, printre lozincile protestatarilor au aparut si lozinci anti-opozitie. Sa nu confundam esecul Guvernului cu victoria opozitiei. Dar nici ideea strazii ca tara poate fi administrata fara Guvern si fara opozitie, deci fara Parlament, cu democratia. Anarhia si democratia se exclud reciproc.

Ceea ce este foarte grav in legatura cu opozitia este ca in zarva actualelor proteste nu se observa ca tot ceea ce propune ea, atunci cand propune ceva, nu tine seama de angajamentele externe ale Romaniei sau de exigentele aliatilor politici si creditorilor tarii. Aliati si creditorii fara de care Romania intra in faliment in cateva luni. Nu ca solutiile sau pseudo-solutiile preconizate de

acestia ori convenite cu ei ar fi impecabile. Am serioase critici si indoieli in ceea ce le priveste. A le ignora, insa, este cel putin imprudent. A face promisiuni care sa reduca increderea partenerilor, investitorilor si pietelor financiare in Romania, este aventurist. A te comporta ca si cum Romania traieste in vacuum, este iresponsabil. Cel ce vine la putere pe valul emotiilor strazii pe acelasi val pleaca, lasand in urma jale si distrugere.

Pornind de la o atare observatie ne putem intreba ce pot castiga romanii prin actualele demonstratii intr-o lume cuprinsa de criza, in care politicile de austeritate sunt aplicate pretutindeni? Raspunsul il aflam privind experienta altora care au organizat proteste cu mult mai ample, mai structurate si mai in forta. In Grecia, Spania, Italia, Irlanda etc. protestele nu au adus nici o reducere semnificativa a austeritatii. In schimb ele au crescut dobanda la credite, au redus investitiile, au gonit turistii, au ruinat cotaia externa a tarii; in sinteza au ingreunat viata cetatenilor. Sa nu confundam, deci, protestul cu solutia.

Se poate crede ca exista si politici mai inteligente pentru iesirea din criza. Nici o politica menita a trata criza nu poate ignora, insa, un fapt pe care il stim deja de cativa ani: am consumat mai mult decat am produs; am contractat datorii in contul generatiilor viitoare. Cum scadenta a venit mai repede decat ne asteptam suntem obligati acum sa consumam mai putin si sa muncim mai mult. Nici un guvern nu poate face altceva. In schimb, alungarea precipitata a guvernelor prin presiunea strazii poate agrava boala sporind pagubele si imputinand productia. Sa nu confundam inlocuirea guvernului, oricat de rau ar fi (si acesta este), cu terapia. Depinde de momentul inlocuirii, de inlocuitor si de procedura.

Austeritatea, fie ea stupida sau inteligenta, este, asadar, inevitabila. Pentru un moment se parea ca slabiciunea guvernarii si izolarea Romaniei sunt compensate miraculos de capacitatea aproape unica a romanilor de a suporta bine raul. Protestele lor fata de reducerile de salarii si de pensii, de cresterea fiscalitatii si diminuarea asistentei sociale, toate subsumate ideii de disciplina bugetara, au fost moderate in comparatie cu devastarile din alte tari, de la Atena pana la Londra. Asta a sporit increderea in capacitatea Romaniei de a se reechilibra, de a face pasi calculati si fermi in directia convenita cu creditorii, de a relua cresterea fara ocoluri impuse de distrugerii inutile. Pe un atare fond de incredere se putea spera ca un viitor guvern ar fi putut negocia cu creditorii conditii mai favorabile. Pe cand ungerii ardeau steagul Uniunii Europene, romanii, spre surprinderea tuturor celor care aveau prejudecati negative asupra lor, pareau preocupati sa ocoleasca stancile aflate in calea corabiei lor iar nu grabiti a se lovi in disperare cu capul de ele. Agitatiile ultimilor zile au anulat acest avantaj. Am irosit astfel un contratimp favorabil.

Ironia sortii face ca printre protestatarii care scandeaza impotriva Presedintelui Basescu sa se gaseasca multi dintre cei care la referendumul pentru demiterea sa l-au sustinut. Atunci au fost surzi la toate avertismentele care vesteau instalarea unui regim autoritar-populist. Astazi sunt surzi la avertismentele care spun ca protestul lor nu are perspective sa imbunatateasca situatia. Cand se putea actiona nu am actionat; astazi actionam dar intr-un context care face actiunea inutila si chiar contraproductiva. Iata blestemul contratimpilor la romani!

Contraargumentul celor mentionati este ca au fost inselati de Traian Basescu si ca intre timp s-au trezit. Acest rationament nu rezista. In primul rand, Traian Basescu nu si-a ascuns intentiile. A spus clar cine este si ce intentioneaza sa faca. Apoi a facut exact ce a spus. Numai cine nu a vrut sa vada nu a vazut si cine nu a vrut sa auda nu a auzit.

Adevarul este ca Traian Basescu i-a satisfacut pe multi intrucat le-a permis sa defuleze prin el, sa compenseze prin duritatile lui lipsa lor de energie, sa-si verse prin el excesul lor de ura, sa-si calmeze prin izbucnirile lui furia izvorata din propria neputinta. Prin el au aruncat impotriva celorlalti dispretul tainic fata de ei insisi. Culmea este ca modelul de viata conflictual, excesiv, distructiv si irational care s-a dezvoltat din aceasta simbioza nu a calmat societatea - cum, de altfel, unii am si avertizat - ci a intors-o in aceeaasi maniera impotriva simbolului sau. Nimeni nu va fi capabil sa rupa cercul vicios pana cand energiile negative acumulate in acesti ultimi ani nu se vor consuma distrugand totul in jur. Ce bine ne-ar fi prins acum un Presedinte-moderator! Avem doar un Presedinte-jucator.

Pe de alta parte, chiar daca protestatarii de azi ar fi fost inselati ieri, acolo unde intr-o parte este inselaciune, in cealalta este lipsa de perspicacitate, neglijenta si imprudenta. Un minim simt al raspunderii le-ar impune, de aceea, celor care l-au reconfirmat la referendum pe domnul Basescu sa se abtina de la proteste. Nu poti anula pe strada ceea ce ai facut la urne. Nu poti cere liderilor sa raspunda pentru ceea ce au facut iar tu sa nu raspunzi pentru ceea ce ai votat. Sa nu confundam libertatea cu iresponsabilitatea!

Daca asemenea confuzii nu vor fi risipite riscam sa ajungem un popor in contratimp. In contratimp nu doar cu ceea ce se intampla in lume dar in contratimp cu propriul nostru destin istoric!

ADRESA: <http://crct.ro/ngML>